

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Carlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Täckelsång
 Socken: Täckelsång Berättat av:
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1894 i Boaryd

Etn. II: 1. 19

Takstol.

Takstol i koningshus s 1.
 Takstolar i ladugård och uthus " 3.

ensatta

Takstol i boningshus.

I Häkelsång socken och även i socknarna Lärsmörking har takstolarna förekommit på 1860- och 1870-talen.

De äldsta takstolarna voro något olika. I boningshus har man spant med hantbjälke, och spanten har ställts på en kort "bock", vars innerända, "bockhuv", dubblats fast i en på bjälktaget vilande längsgående tvärlina eller bjälke. Vid omändring av takställningen i de äldre torvtäckta boningshusen, som hade ryggis och sidoislar och över dessa "svall" av spantar, brukade sidoisarna fällas ner och bockhuvendena dubblas fast i dessa. Efter år 1900 är takstolarna i boningshusen fullständiga med "tär" mellan spant och vägg.

ACC. N:R M. 7162: 2.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Falck Carlsson

Härad:

Boaryd

Adress:

Boaryd, Täckelsång

Socken:

Täckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår:

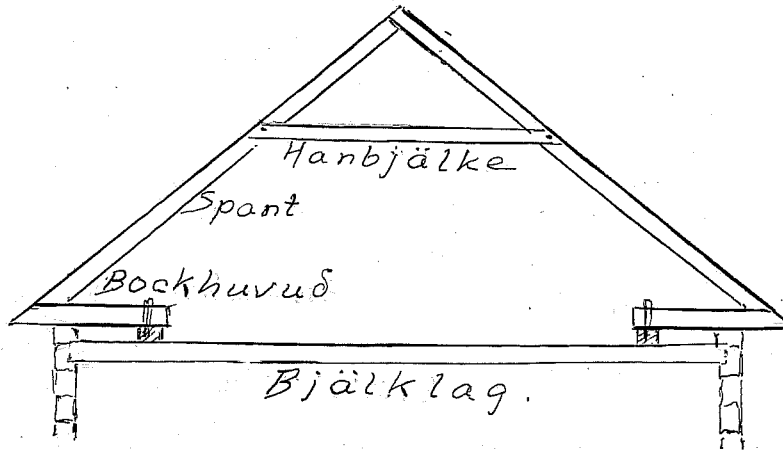
1941

Född år

1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

Takstol i boningshus.

(1870—.)

Skriv endast på denna sida!

Takstolar i Ladugård och uthus.

I Ladugårdar och större uthus fanns
takstolar på 1860- och 1870-talen.

Hanbjälken mellan spanten upptill
tycks ha tillkommit först i spantbräcken
vid gavelväggar och i mellanväggar.

De övriga spantbräcken brukar i äldre
takstolar sakna hanbjälke. Denna har
tydligtvis anses vara i vägen uppe
på "slinnet". Spanten äro ställda på
genomgående tvärbjälkar, någon s. k.
lock förekommer ej i äldre takstolar.
Spanten hålls med snedställda stråvaror.

I spanten äro inbovade pinnar, och på
dessa äro takets "tjuråsar" lagda.

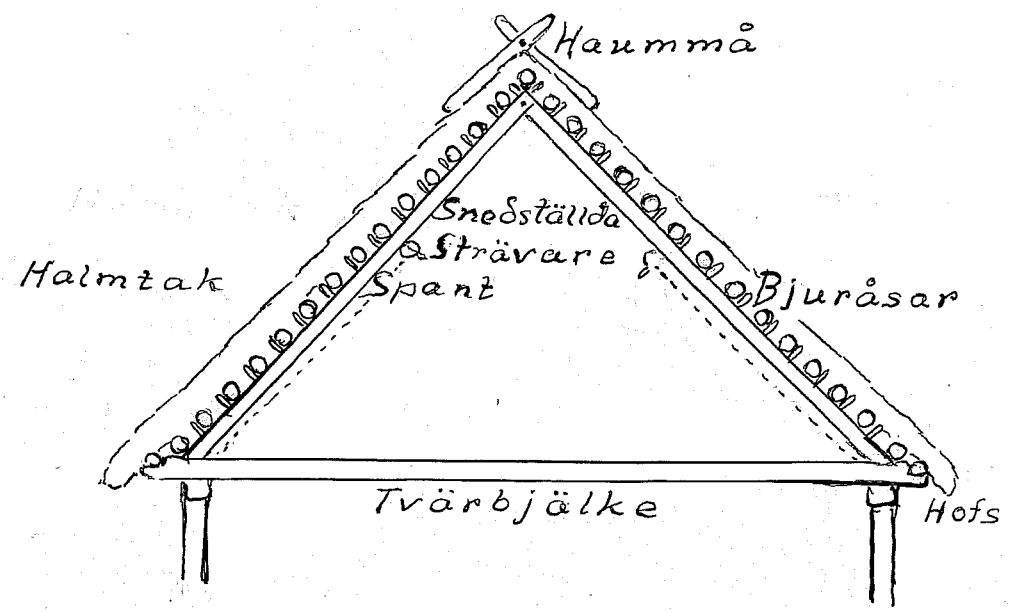
Mellanrummen på slinnet emellan
de grova tvärbjälkarna, som voro om-
kring 1 meter över golvet, kallades spännen.

ACC. N:R M. 7162:4.

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Takstol i ladugård.
(Omkring 1850.)

Men snart blir takstolen i lad och
höstlinne fullt utbildad. Kanbjälke
finnes vid alla spantparerna, och spant-
benen vila på en på väggen eller "över-
träet" (överträet) liggande "bock".

Där nedre spantänderna skjuter
nedanför bocken, vilket ibland före-
kommer, så kallas detta hängande
bock. Spantbenen skåras med skrävare
genom bockhuvudena till vägg-
stolparna. Dessa skrävare kallas
lån, och de brukar vara inlaxade i
väggstolparna. Men där kammersvägg
förekommer, äro de ställda mot en
lång vägg gående bärlina.

I mindre byggnader finns spant
med kanbjälke, men någon bock förekom-
mer ej. Spanten äro ställda på bjälke.

ACC. N:R M. 7162:6

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Karlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Täckelsång

Socken: Täckelsång

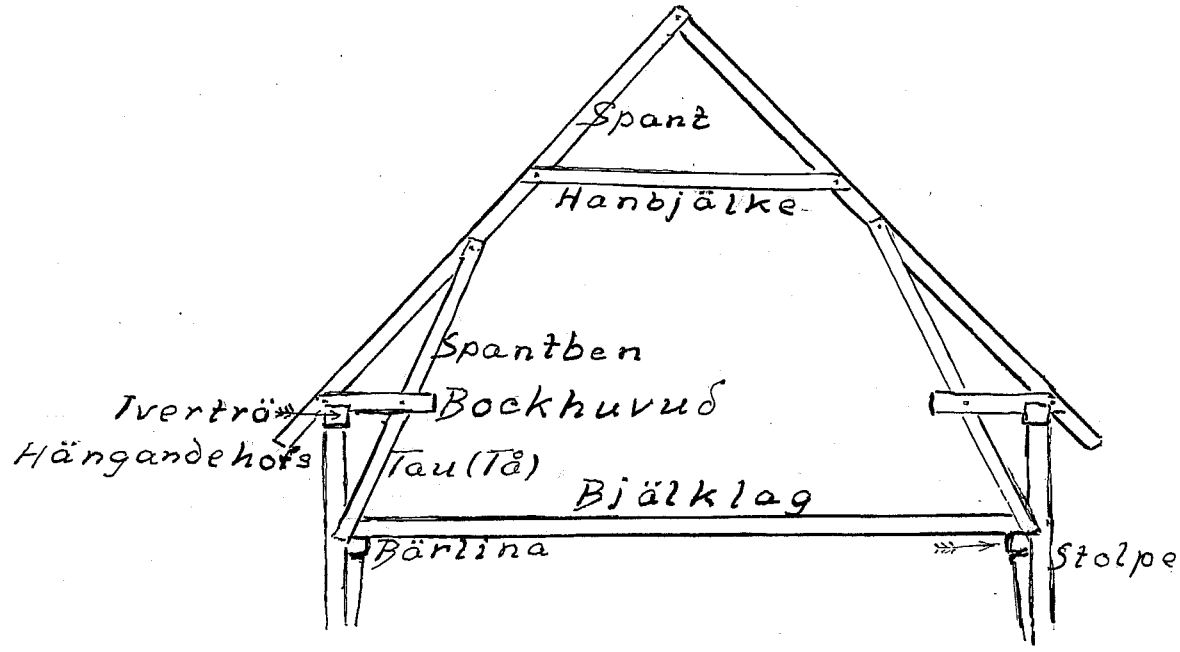
Berättat av:

Uppteckningsår: 1941

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

Takstol i lad och höslinne.
(1870—)

Skriv endast på denna sida!

Den nu beskrivna Takstolen för
ladugårdar och uthus är den vanligaste
även efter år 1900. Den i större bygg-
nader och där viss anordning inmonte-
rats, är hantjärken borttagen. I stället
finnes ett kors mellan spannen upp-
till. Och i större lador förekommer
det att spannets tår dragits ner och
ställt mot syllan.

Före 1850 har förekommit lada-
gårdar med ryggås. Dessa har vilat
på de ända upp till ryggningen lim-
rade gavelväggarna. Spansen över-
ändar har varit lagda mot ryggåsen.
Detta är tydligen den allra äldsta
takkonstruktionen för halmäckta
uthusbyggnader.